

kunne vandre omkring og „stilisere“ Kirkerne; det troer jeg man skal holde Synet fra; Kirke-eieren vil efter denne Paragraph ikke lade sig tvinge dertil, jeg troer ikke engang af Ministeriet, idet Sagen tilsidt dog maatte afgjøres af Domstolene. Naar der kunde staae: „Enhver Kirke skal vedligeholdes saavel indvendig som udvendig“ etc., var det igjen for strengt; men naar der skal indskydes: „saavidt andre Hensyn tilstiede det“, er det igjen for vilkaarligt. Der er fremdeles flere Bestemmelser i Loven, som have den samme Charakter, de indeholde lige som en Anviisning til vilkaarlig Fremfærd, og det er ikke helbigt i en Lov; men jeg troer ikke, at nogen af disse Bestemmelser har en saafarlig Betydning som den, jeg nærmest har fremhævet, og jeg skal derfor foreslaae, at denne Bestemmelse udgaaer af Paragraphen. Søvrigt skal jeg ganske tiltræde, hvad den ærede Minister har sagt, at efterat Loven har valet den Frygt, som den engang har valet, er det bedre at komme til en endelig Afgjørelse, end at det Hele bliver svævende; men farligere troer jeg det er, om man kom til en endelig Afgjørelse, efter af Loven at have udsendt Bestemmelsen om Kirkeeierens Forpligtelser; dersom Loven alene indeholdt denne Bestemmelse, vilde den efter min Formening være bedre, end den nu er; deri at Kirkerne skulde udvides efter Menighedernes Behov, ligger et saa stort og betydningfuldt Bud, at alt det Øvrige saa at sige falder af sig selv og bliver lettere at fyldestgjøre. Der er ogsaa en anden Ting kommen under Overveielse, som efter min Mening først ligger for senere, men som jeg dog skal nævne her, fordi den er bleven fremført af Andre, nemlig, om man ikke hellere skulde see at komme til en Overenskomst, saaledes at enhver Kirke kom til at eie sig selv, og Eieren blev udløst. Jeg skal indrømme, at man ikke bør komme hertil, forinden man gennem en Lov bestemt har fastsat, hvad det er for Pligter, der egentlig paaligge de saakaldte Kirkeiere — jeg siger de saakaldte Kirkeiere, da man vil vide, at det kun er en i høi Grad indskrænket Eiendomsret, som her er tilstede. — Den ærede Minister udstødte et Suk over sit Kirkesynd; jeg troer imidlertid, at hans Opfattelse heraf berøer paa en Forveiling; thi der vil vist ikke være Noget

iveien for at danne, hvis det kan være til nogen videre Nytte, et Fond for Kirkebygningers Vedligeholdelse — det behøves iøvrigt ikke, thi vi have seet, at Statskassen er det Fond, som man tyer til — men, hvis det, som sagt, kunde være nyttigt, hvis man kunde tænke sig en Slags gjensidig Forsikkring mellem de forskjellige Kirker, for paa den Maade at gjøre Udgifterne ved de større Forbedringer ved dem lettere for den Enkelte, saa var det en ganske anden Sag end det Fond, hvorefter der var Tale til den aandelige Kirke, som er det kirkelige Samsund, og det er der, hvor vi altid komme til at staae mod hverandre; det behøver ikke noget andet Fond end et Fond af Tro, det er Troens Fond det skal leve af, men ikke Pengesundet; deraf leve Menneffene, som troe, og dem tildeles det Fornødne, for at de kunne leve deraf i christelig Ydmyghed, netop for at de kunne leve i det christelige Samsund efter dets rette Natur.

Søgsbro: Det gjør mig ondt, at jeg ikke kan følge den Opfordring, som er kommen fra den ærede Minister om at fremskynde Behandlingen af det foreliggende Lovforslag. Jeg er i Meget enig i hvad den ærede sidste Taler har anført, men det forekommer mig rigtignok, at man istedetfor at lade Forholdet vedblive at være i en svævende Tilstand aldeles kunde forkaste Loven og derved bringe den Usikkerhed bort, som i den sidste Tid er kommen ind i disse Forhold. Jeg troer ikke, at det Fremskridt, som jeg heller ikke kan negte kan see ved denne Lov, er saa betydeligt, at man derved skulde lade sig afholde fra at søge ind paa den anden Vej, som blev antydet af den ærede sidste Taler, nemlig at bringe det dertil, at enhver Kirke bliver en selvstændig Eiendom med sin særlige Formue. Det er i flere Retninger, at det forekommer mig, at det Fremskridt, som see ved Loven, burde have været en heel Deel større, end det er, hvis man overhovedet skal give en ny Lov. Saaledes har det undret mig at see Udtrykket „Kirkeier“ i Loven, da der i Motiverne findes Udtrykket „Kirkeiendeier“, hvilket aabenbart er nøiagtigere og rigtigere; Udtrykket „Kirkeier“ er først opkommen i Begyndelsen af forrige Aarhundrede og findes ikke